7/18768

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.610 - 23

04 OCAK 2007

Konu :Yazılı Soru Önergesi

0047

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) TBMM Başkanlığının 28.11.2006 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/18768-27287/62788sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 06.12.2006 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/ 106 – 540-4 / 5639 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Şefik ZENGİN'in Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/18768-27287 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99. maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
- Önerge cevabı (3 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

Şenyuva Mah.Mertler Sok.No :112 06100 Beştepe-**Ankara**
Telefon: +90-312-2150142 Faks: +90-312-2156586
E-mail: strateji@enerji.gov.tr

Bilgi İçin : Fahri GEZGİNCİ
Tel : (0312) 212 80 00 / 1075
E-mail: fgezginci@enerji.gov.tr

7/18768

MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ŞEFİK ZENGİN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/18768 ESAS NO.LU)

SORULAR :

04.12.1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 4. maddesinin 4397 sayılı Kanunla değişen (c) bendinde, ...Dağıtım A.Ş. ve ...Üretim İletim A.Ş. ile bu kuruluşların dışında kanunla elektrik üretim ve iletimi tesisleri kurmaya ve işletmeye, dağıtım ve ticaretin yapmaya yetkili kılınan diğer kurum, kuruluş ve işletmeler nihai tüketiciye satılan enerjiden elde edilen gayri safi satış hasılatının (katma değer vergisi hariç, tüm fon, vergi ve paylar dâhil) % 3,5 oranı tutarındaki payı Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna intikal ettirirler, şeklinde hüküm mevcuttur.

Söz konusu yasanın yürürlüğe girmesinden tam 17 yıl sonra 20.2.2001 tarihinde yayınlanan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun 13 üncü maddesinin "Tarifeler "başlıklı "a" fıkrasında "Fiyat yapısı içinde, söz konusu tüzel kişinin piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir unsur yer alamaz." şeklinde açık hüküm mevcuttur.

Görüldüğü üzere 1984 tarihinde, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Gelirlerini düzenleyen kanunda elektrik üretim ve iletiminde belirli bir yüzdenin kuruma aktarılması öngörülmüştür. Ancak daha sonra değişen ve gelişen şartlara uygun olarak sadece Elektrik Piyasasına yönelik çıkartılan özel kanunda "Piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilgili olmayan hiçbir unsurun fiyat yapısı içinde yer alamayacağı açık hükme bağlanmıştır.

Bu açıklamalarımdan sonra cevaplandırılmasını istediğim sorularım aşağıdadır:

1. Hukuka aykırı olarak tahsil edilen TRT payını tahsil etmeye devam edecek misiniz?

2. Acil Eylem Planınızın takdimine ilişkin olarak 16 Kasım 2002 tarihinde basın mensuplarına yaptığınız açıklamada;

   "Sürdürülebilir bir kalkınma ve küresel ölçekte rekabet edebilir güçlü bir ekonomiye ulaşmanın en önemli araçlarından biri enerji politikalarıdır. İzleyeceğimiz enerji politikalarının temelini, enerjinin ucuz ve güvenilir bir şekilde temin edilmesi, rekabete dayalı bir enerji piyasası oluşturulması teşkil edecektir.

Bu kapsamda ilk üç ay içinde;

- Enerji piyasasının rekabete açılması sağlanacaktır.
- Elektrik fiyatlarının ucuzlatılmasına yönelik olarak elektrik faturalarındaki TRT payı kaldırılacaktır.
- Enerji fiyatı üzerindeki yükler azaltılacak, "şeklinde beyanda bulunmuş olmanıza rağmen bu sözünüzde bu güne kadar durmamış olmanızın nedeni nedir?

3. TRT'ye pay aktarılması medya alanında faaliyet gösteren diğer özel radyo ve televizyonlara yapılmış bir haksızlık değil midir?

4. Söz konusu yöntem ile TRT'ye kaynak aktarılmasının Anayasaya aykırı olup olmadığı hususunda yapılmış bir hukuki çalışma var mıdır?

5. Acil Eylem Planındaki açıkladığınız ancak yerine getirmediğiniz başka sözleriniz var mıdır?

CEVAPLAR : 1, 2, 3, 4, 5

TRT Payının % 3,5'ten % 2'ye düşürülmesi sonucu 1 Mart 2003 tarihinden geçerli olmak üzere abone grupları bazında % 1,5 oranında indirim yapılmıştır. Mevcut durumda uygulanmakta olan % 2'lik payın da kaldırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Enerji Piyasasının Rekabete Açılması

Rekabetçi bir enerji piyasasının oluşturulmasına yönelik çalışmalar kapsamında Elektrik Piyasası Kanunu ve Doğal Gaz Piyasası Kanunu 2001, Petrol Piyasası Kanunu 2003, LPG Piyasası Kanunu ise 2005 yılında yürürlüğe girmiştir.

Enerjinin sürekli, güvenli, ekonomik olarak kullanılabilir ve çevresel yönden sürdürülebilir koşullarda tüketiciye temini esası çerçevesinde, rekabete dayalı piyasaların oluşturulması ve işlerlik kazanması hususu önem arz etmektedir. İçinde bulunduğumuz tam rekabetçi piyasa koşullarına geçiş döneminin, sektördeki büyümeyi ve arz güvenliğini eş zamanlı olarak karşılayacak şekilde yönetilmesi esastır.

Yatırımların rekabetçi piyasa koşullarında özel sektör tarafından gerçekleştirilmesi temel prensiplerimizden biridir. Talep artışı ve sektördeki büyüme potansiyeli yatırımcılar için önemli fırsatlar oluşturmaktadır. Rekabetçi, şeffaf, eşit taraflar arasında ayrım gözetmeyen ve istikrarlı bir piyasanın oluşturulmasının öngören süreçte, arz güvenliğini güçlendirecek, stratejik amaç ve hedeflerimiz ile uyumlu yatırımların gerçekleştirilmesi için gereken tüm tedbirler alınmaktadır.

Elektrik sektörünün serbestleştirilmesi ve yeniden yapılandırılmasına ilişkin uygulama sürecine ilişkin başlıca hususların yer aldığı ve ihtiyaç duyulan geçiş döneminin tanımlandığı, Yüksek Planlama Kurulunun 17 Mart 2004 tarihli ve 2004/3 sayılı kararı ile kabul edilmiş "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Belgesi" kapsamında özelleştirme sürecine ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Strateji Belgesi kapsamında öncelikli olan dağıtım özelleştirmelerinin başlaması için elektrik dağıtım sistemi 21 bölge (Kayseri ve Civan Elektrik TAŞ. dahil) olarak yeniden yapılandırılmış ve oluşturulan 20 adet dağıtım şirketi Özelleştirme İdaresine bağlanmıştır. Özelleştirme çalışmaları kapsamında 2006 yılı ikinci yansında Başkent, İstanbul Anadolu Yakası ve Sakarya EDAŞ için ihaleye çıkılmıştır. Diğer dağıtım şirketleri için de özelleştirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Strateji Belgesi kapsamında kamu elektrik üretim varlıklarının portföy üretim şirketleri olarak yapılandırılması kapsamında portföy üretim grupları oluşturulmuş olup, bu grupların şirketleştirilerek Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bağlanması yolunda çalışmalar devam etmektedir.

Ayrıca, elektrik piyasasının sağlıklı işlemesi açısından büyük öneme sahip olan ve ikili anlaşmalar piyasasını tamamlayıcı nitelikte dengeleme ve uzlaştırma mekanizması ise Ağustos 2006 tarihi itibariyle nakdi olarak çalışmaya başlamıştır.

Doğal Gaz Piyasası rekabet içinde işleyebilecek bir yapıya dönüşmesi hedefi kapsamında faaliyetler devam etmekte, doğal gazın şehir içi dağıtım ihaleleri yoluyla elektrik dışı kullanımının artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca 4646 Sayılı Kanun, BOTAŞ Pazar payının azaltılması için kontrat devirlerini zorunlu olarak getirmiş olup, bu doğrultuda gerçekleştirilen ihale de sonuçlandırılmıştır.

Enerji Fiyatları

Enerji sanayi için önemli bir girdi olup, enerji fiyatları sanayicimizin uluslararası piyasalardaki rekabet gücü üzerinde önemli bir etkendir. Bu tespitten hareketle, petrol ürünlerine ve doğal gaza bağlı elektrik üretim miktarları mümkün olduğu ölçüde düşürülerek yerli kömür ve hidrolik kaynaklara dayalı elektrik üretimine ağırlık verilmiş, yapılan uygulamalar sonucunda maliyetlerde önemli bir avantaj elde edilmiştir.

Yapılan düzenlemeler ve verimlilik artırıcı tedbirler yoluyla, elektrik fiyatlarına 2002 yılı Kasım ayından bu yana zam yapılmamış, sanayi için elektrik fiyatları % 5 düşürülmüştür. Bununla birlikte kayıp-kaçak oranlarının makul seviyelere düşürülebilmesi için yoğun bir çalışma başlatılmış, % 22'ler seviyesinde olan kayıp-kaçak oranları % 17'lere düşürülmüştür.

Ayrıca aşağıdaki indirimler tüketicilere yansıtılmıştır:

- Tek terimli tarifeden enerji alan; mesken abonelerinden 1 Milyon-TL/fatura-ay, sanayi abonelerinden 10 Milyon-TL/fatura-ay, diğer abonelerden 4 Milyon-TL/fatura-ay, olarak alınmakta olan güç bedeli, 1 Ocak 2003 tarihinden itibaren kaldırılmıştır.

- TRT Payının %3,5'ten %2'ye düşürülmesi sonucu 1 Mart 2003 tarihinden geçerli olmak üzere abone grupları bazında %1,5 oranında indirim yapılmıştır.

- 1 Nisan 2003 tarihinden geçerli olmak üzere, Meskenlerde aylık 150 kWh'lık tüketimi aşan her bir kWh için %50 zamlı tarife uygulaması kaldırılmıştır.

Elektrik sektöründe kamu uhdesindeki dağıtım ve üretim tesislerinin özelleştirilmesi ile birlikte mevcut tesislerin daha verimli işletmeciliğinin temininin nihai tüketici fiyatlarına olumlu şekilde yansıması beklenmektedir.

Fiyatlara ilişkin değerlendirmeler yapılırken, Ülkemizin enerji girdileri bakımından büyük ölçüde dışa bağımlılığı nedeniyle, doğal gaz fiyatlarında uluslararası piyasalardaki petrol fiyatlarına bağlı olarak meydana gelen artışların, maliyetleri artıran önemli bir unsur olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Son veriler dikkate alındığında, AB üyesi 25 ülke içinde ülkemizin konut sektöründe en ucuz elektrik kullanan 6 ncı, doğalgaz kullanımında ise 3 üncü ülke olduğu görülecektir. Doğalgaz ve elektrik sanayide kullanımı açısından da ülkemiz en ucuz ilk 5 ülke arasındadır.